

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Iznācis žurnāla "Latvijas Lopkopis" jūnija numurs 2
- Atbalsts ar lauksaimniecību nesaistītām aktivitātēm 3
- No 1. jūlija var iegādāties dīzeļdegvielu, kam piemēro samazināto akcīzes likmi 3
- Atvieglojums PVN priekšnodokļa uzskaitē no 1. jūnija 3
- Uzsākot būvniecību, nopietni jāgatavojas... 5
- Bruto seguma aprēķini lauksaimniecībā par 2016. gadu 6
- Latvijā māk izaudzēt zemenes 8
- Ropažu Garkalnes partnerība: ieskaties, uzdrošinies un īsteno! 10
- RRLAB var būt arī tava iespēja 10
- Aizkrauklē rada vidi, kurā prieks dzīvot... 11
- Agromežsaimniecība – viens no zemes izmantošanas veidiem 12
- Samazina administratīvo slogu 12
- Ievērojiet klusumu un mieru govju dzemdību laikā! 13
- Fermu diena "Ceļmalās" pārcelta uz 24. augustu 13
- Svarīgākie datumi, kurus lauku uzņēmējs nedrīkst aizmirst 2017. gada augustā... 14
- Dzintars Pūpoliņš: iespējams ir viss. Tikai jādara 15

**MĀRA NARVILA RAKSTS
PAR ZEMENU AUDZĒŠANU
SIA "LUBĒCO" – 8./9. LPP.**

Foto: Māris Narvils

AKTUALITĀTES

JAUNI LAUKSAIMNIECĪBAS ZEMES IEGĀDES NOSACĪJUMI

Grozījumi likumā "Par zemes privatizāciju lauku apvidos" paredz augstākas valsts valodas prasības ārzemniekiem, kuri vēlas iegādāties lauksaimniecības zemi Latvijā.

Ārzemniekiem, kuri pērk lauksaimniecības zemi Latvijā, būs jāprot valsts valoda vismaz atbilstoši

B līmeņa 2. pakāpei. To cita starpā paredz grozījumi likumā "Par zemes privatizāciju lauku apvidos", kas stājas spēkā 1. jūlijā.

Grozījumi likumā paredz stiprināt valsts valodas prasības ārzemniekiem, kuri vēlas iegādāties zemi Latvijā. Noteikts, ka ārzemniekiem būs jāprot valsts valoda vismaz B līmeņa 2. pakāpē.

Izslēgtas vairākas normas

Tāpat precizētas prasības par zemes plāna prezentēšanu pašvaldību komisijās. Grozījumi nosaka, ka pašvaldību komisijas to varēs prasīt, nepieciešamības gadījumā uzaicinot personas valsts valodā prezentēt zemes turpmāku izmantošanu lauksaimnieciskajā darbībā.

► 2. lpp.

AKTUALITĀTES

IZNĀCIS ŽURNĀLA “LATVIJAS LOPKOPIS” JŪNIJA NUMURS

Gaļas ražošanas nozarei nepieciešama stratēģija! Tā secinājušas lauksaimnieku organizācijas, kas, apzinot situāciju cūkkopībā, gaļas liellopu audzēšanā, aitkopībā un putnkopībā, ķērušās pie nozares stratēģijas gatavošanas. Par to žurnāla jūnija numurā intervija ar Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes Gaļas grupas un Latvijas Cūku audzētāju asociācijas vadītāju Dzintru Lejneci.

Saimnieku pieredzes rubrikā stāsts par Salacgrīvas novada zemnieku saimniecību “Tūjasmuiža”, kurā saimnieko Kristīne Mauliņa. Viņas saimniecībā ir ne tikai 100 Holšteinas šķirnes slaucamo govju liels ganāmpulks, bet top arī lieliski svaigpiena produkti vietējam tirgum. Savukārt par to, kā klājas jaunajiem saimniekiem gaļas lopu audzēšanā, stāsta SIA “R.D.Bullis” īpašnieks Dairis Rutkis no Druvienas.

Aitkopjiem būs interesanti izlasīt atskatu par jūnija sākumā Vecpiebalgas novadā notikušo fermu dienu zemnieku saimniecībā “Cimbuļi”.

Tās tēma bija: “‘Ile de France’ tīršķirnes aitu māšu auglības, jēru saglabāšanas un nobarošanas rezultātu analīze Latvijā”.

Piena lopkopjiem būs lietderīgi izlasīt LLKC Lopkopības nodaļas vadītājas un žurnāla nozaru redaktores Silvijas Dreijeres rakstu par placentas aizturi slaucamajām govīm un profilaktiskajiem pasākumiem tās novēršanai. Tāpat, sākoties karstajam vasaras laikam, noderēs padomi ventilācijas ierīkošanai fermās. Savukārt LLKC Pierīgas konsultāciju biroja piensaimniecības konsultante Aija Luse raksta par iespējām sabalansēt barības devas izmaksas, vienlaikus nodrošinot visu govju nepieciešamo. Bet padomus gaļas šķirņu bullēnu izaudzēšanai vaislai sniedz LLKC Lopkopības kompetenču centra vadītāja Anita Siliņa.

Vistu turētājiem būs lietderīgs Latvijas Olu ražotāju asociācijas pārstāves Solvitas Gulbes raksts par dējējvistu turēšanas veidiem un labturības nosacījumiem.

Zirgkopības entuziastiem šoreiz piedāvājam žurnālistes Daces Milleres sarunu ar zirgaudzētavas “Zviedru bir-

zes zirgi” vadītāju un zootehniķi Ildzi Mašinsku. Zirgaudzētava šogad var lepoties ar bagātīgu kumelīšu “ražu”.

Kā ierasts, žurnālā nozares ziņas no Latvijas un ārzemēm, labas veselības uzturēšanas padomi, saimnieku aptauja, recepte un anekdotes.

Atgādinām, ka žurnālu “Latvijas Lopkopis” iespējams abonēt VAS “Latvijas Pasts” pasta nodaļās visā Latvijā, abonēšanas indekss – 2044, pasūtīšanu iespējams veikt arī elektroniski “Latvijas Pasts” mājaslapas elektroniskās abonēšanas sadaļā: https://abone.pasts.lv/lv/latvijas_preses_izdevumi/zurnali/2044/2017_gads/

Žurnālu var iegādāties arī Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā Ozolniekos. **■**

Iveta Tomsone, LLKC Apgāda vadītāja

► 1. lpp.

No likuma ir izslēgts nosacījums, ka zemi drīkst pirt personas, kuras vismaz pēdējo trīs gadu laikā ir saņēmušas Eiropas Savienības (ES) tiešos maksājumus. Izslēgta arī norma, kas paredz saimniecībām vai uzņēmumiem zemes iegādē nosacījumu par to, ka ieņēmumiem no lauksaimnieciskās ražošanas jāveido vismaz 1/3 no kopējiem saimnieciskās darbības ieņēmumiem pēdējo trīs gadu laikā.

Tāpat juridiskajām personām vairs neprasīs, lai vismaz vienam īpašniekam vai pastāvīgam darbiniekam ir atbilstoša profesionālā izglītība.

Mainīta pirkuma tiesību kārtība

Lai atvieglotu zemes iegādi pašmāju lauksaimniekiem, ir mainīta pirkuma tiesību kārtība. Ja īpašnieks vēlēšies savu zemi pārdot, pirkuma tiesības uz to būs zemes nomniekam un Latvijas Zemes fonda pārvaldītājam.

Pašvaldības no 2018. gada neapbūvētu lauksaimniecības zemi varēs iznomāt ar izpirkuma tiesībām. Zemi varēs nomāt uz laiku līdz 12 gadiem, nosakot nomas maksu gadā 4,5 procentu apmērā no zemes kadastrālās vērtības. Uz šādu zemes iegādes kārtību varēs pretendēt fiziskā persona, kura gada laikā pēc nomas līguma noslēgšanas sāks zemes apsaimniekošanu. Zemi izpirkt varēs ne agrāk kā ceturtajā gadā.

Lai nepieļautu daudzu tūkstošu hektāru lauksaimniecības zemes īpašumu koncentrēšanos viena vai cieši saistītu cilvēku rokās, zemes iegādes kārtība papildināta ar jaunu ierobežojumu – saistītās personas turpmāk drīkstēs iegūt īpašumā līdz 4000 hektāru lauksaimniecības zemes. Pašvaldības, pamatojoties uz attīstības prioritātēm, varēs noteikt savus ierobežojumus.

Būs darījumu reģistri

Līdz ar izmaiņām noteikts, ka pašvaldībām būs jāuztur zemes ie-

gādes darījumu reģistrs. Tas attieksies uz tiem darījumiem, kas noslēgti līdz 2014. gada 31. oktobrim un nav reģistrēti zemesgrāmatā līdz 2017. gada 30. jūnijam. Reģistrā norādīs darījuma priekšmetu un līguma noslēgšanas datumu, un tas būs publiski pieejams pašvaldību mājaslapās. Šādiem darījumiem ierakstīšanai zemesgrāmatā būs nepieciešama pašvaldības komisijas izziņa par darījuma reģistrēšanu pašvaldībā līdz 2017. gada 31. decembrim. Savukārt no 2018. gada 1. janvāra šādi darījumi ierakstīšanai zemesgrāmatā būs derīgi tikai, ja tiem pievienots pašvaldības komisijas lēmums par piekrišanu lauksaimniecības zemes iegūšanai īpašumā.

Tāpat precizēta zemes iegādes nosacījumu ievērošanas kontrole. Turpmāk pašvaldībām būs jāpārbauda rakstveida apliecinājumi par zemes izmantošanu lauksaimniecībā izpildi. **■**

No www.lvportals.lv

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

ATBALSTS AR LAUKSAIMNIECĪBU NESAIŠTĪTĀM AKTIVITĀTĒM

Lauku atbalsta dienests izsludina projektu iesniegumu pieņemšanu "Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstības" apakšpasākuma "Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā" otrās kārtas trim aktivitātēm:

- "Ar lauksaimniecību nesaistītu darbību attīstība",
- "Ar lauksaimniecību nesaistītu saimniecisko darbību dažādošana",
- "Tūrisma aktivitāšu veicināšana".

Projektu iesniegumu pieņemšana aktivitātēs notiks no 2017. gada 1. augusta līdz 31. augustam. Pasākuma mērķis ir veicināt ar lauksaimniecību nesaistītu saimniecisko darbību un nodarbinātību lauku teritorijās, dodot iespēju īstenot ar lauksaimniecību nesaistītas, kā arī tūrisma aktivitātes, tādējādi palielinot ienākumu līmeni lauku reģionos.

Pieejamais publiskais finansējums aktivitātēm "Ar lauksaimniecību nesaistītu darbību attīstība" un "Ar lauksaimniecību nesaistītu saimniecisko darbību dažādošana" ir desmit miljoni eiro; aktivitātei "Tūrisma aktivitāšu veicināšana" tie arī ir desmit miljoni eiro. Pieejamais finansējums visās aktivitātēs ir sadalīts pēc reģionālizācijas principa.

Plašāka informācija par atbalsta pasākumiem ir lasāma LAD mājaslapā www.lad.gov.lv izvēlnē "Atbalsta pasākumi". Pasākumi tiek īstenoti Eiropas Savienības Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Lauku attīstības programmas ietvaros.

LAD informācija

NO 1. JŪLIJA VAR IEGĀDĀTIES DĪZEĻDEGVIELU, KAM PIEMĒRO SAMAZINĀTO AKCĪZES LIKMI

Lauku atbalsta dienests (LAD) informē, ka ir apkopota informācija par lauksaimnieku iesniegumiem dīzeļdegvielas, kam piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi, saņemšanai 2017./2018. saimnieciskajā gadā. Pieteikties dīzeļdegvielas saņemšanai varēja līdz šī gada 1. jūnijam, kopumā ir saņemti 17 636 iesniegumi.

Lauksaimniecības produkcijas ražotājs ir tiesīgs iegādāties minēto dīzeļdegvielu no 2017. gada 1. jūlija līdz 2017. gada 30. novembrim. Šobrīd var iegādāties ne vairāk kā 90% no kopējā piešķirtā daudzuma. Līdz šī gada 30. novembrim LAD vēlreiz atkārtoti izvērtēs lauksaimniecības produkcijas ražotāja atbilstību noteiktajām prasībām, un gadījumos, ja tiks konstatēts, ka piešķirtais dīzeļdegvielas daudzums ir nepamatots, tiks nosūtīts atkārtots lēmums par piešķirto degvielas apjomu.

Lauksaimniekiem piešķiramo dīzeļdegvielas daudzumu nosaka, ņemot vērā šādu sadalījumu atkarībā no audzējamās kultūras:

- augkopība – 100 litru uz vienu hektāru,
- augļkopība, ogulāji un dārzeņkopība – 130 litru uz vienu hektāru,
- zālāju platības, ja tiek nodrošināts minimālais lauksaimniecības dzīvnieku blīvums vismaz 0,5 nosacītās liellopu vienības uz vienu hektāru (bioloģiskajās saimniecībās blīvums vismaz 0,4 nosacītās liellopu

vienības uz vienu hektāru), – 130 litru uz vienu hektāru,

- zālāju platības dzīvnieku barības primāram ražotājam, kam Lauksaimniecības datu centrā nav reģistrēts ganāmpulks, novietnes un lauksaimniecības dzīvnieki – 60 litru uz hektāru,

- zeme zem zivju dīķiem – 60 litru uz hektāru,

- citas kultūras un platības, kuras ir deklarētas un apstiprinātas vienotā platību maksājuma saņemšanai – 60 litru uz vienu hektāru.

LAD atgādina, ka lauksaimniecības produkcijas ražotājs ir tiesīgs iegādāties dīzeļdegvielu, ja to izmanto pašpārvaldējumiem un traktortehnikā vai lauksaimniecības pašgājējmašīnās.

Jāņem vērā, ka 2017./2018. saimnieciskajā gadā dīzeļdegvielu ar samazināto akcīzes nodokļa likmi nepiešķir grūtībās nonākušam lauksaimniecības produkcijas ražotājam.

Lauku atbalsta dienests administrē dīzeļdegvielas piešķiršanu lauksaimniecības produkcijas ražotājiem saskaņā ar 2015. gada 14. aprīļa Ministru kabineta noteikumiem Nr. 194 „Kārtība, kādā piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi iezīmētai (marķētai) dīzeļdegvielai (gāzeļļai), ko izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes apstrādei un meža vai purva zemes apstrādei, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes, kā arī zemes apstrādei zem zivju dīķiem”.

LAD informācija

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

ATVIEGLOJUMS PVN PRIEKŠNODOKĻA UZSKAITĒ NO 1. JŪNIJA

Uzņēmumi, kuri reģistrējušies kā pievienotās vērtības nodokļa (PVN) maksātāji, ir tiesīgi pirms budžetā maksājamās PVN summas par savām pārdotajām precēm vai pakalpojumiem atskaitīt piegādātajiem samaksāto PVN jeb priekšnodokli, tātad maksāt mazāk valsts budžetam.

Ņemot vērā to, ka PVN uzskaitē var būt divu veidu – viena pēc dokumentu datuma ("parastā metode"), otra pēc samaksas datuma (tā saucamā "kases metode", kuru, iespējams, reti izmanto), lai nerastos pārpratumi, turpmāk rakstītais attiecas uz "parasto metodi".

Līdz 2017. gada 1. jūnijam kādu

laiku bija noteikts, ka priekšnodokli drīkst iekļaut PVN atskaitē tikai tajā taksācijas periodā, kurā bija izrakstīts rēķins. Piemēram, ja taksācijas periods ir mēnesis un rēķins par iepirktajām precēm izrakstīts 2017. gada 9. janvārī, tad to varēja iekļaut tikai janvāra PVN atskaitē.

► 4. lpp.

◀ 3. lpp.

Arī tad, ja janvāra rēķins grāmatvedībā tika atnests 2017. gada aprīlī, jo sava uzņēmuma vadītājs to bija aizmirsis savlaicīgi iedot grāmatvedei, šo rēķinu drīkstēja iekļaut tikai janvāra (sniegt precizējumu), nevis marta vai aprīļa PVN atskaitē.

Praksē ir dzirdēti dažu lektoru skaidrojumi, ka janvāra rēķinu var iekļaut arī marta vai aprīlī (tad, kad rēķins vai čeks atradās). Bet jāsaprata, ka šādam skaidrojumam nebija pamatojums likumā, un Valsts ieņēmumu dienests (VID) bija tiesīgs šo uzskatīt par likuma pārkāpumu.

Bet tagad beidzot esam sagaidījuši patīkamas izmaiņas likumā, kas novērsīs sarežģījumus, kad grāmatvedībā tiek saņemti aizmirsti vai savlaicīgi neiesniegti rēķini. Jo tādos gadījumos bija jāveic iepriekš iesniegto PVN atskaišu precizējumi, kuri, it sevišķi mazos uzņēmumos, gadījās gandrīz vai katru mēnesi, un kas radīja papildu slodzi grāmatvežiem.

Protams, pastāv variants šādos nokavētus rēķinus vispār nelikt uz priekšnodokli, līdz ar to samaksājot valstij par šo summu vairāk. Tādā gadījumā nebūtu jāveic precizējumi.

Tātad PVN likuma 97. pantā no 2017. gada 1. jūnija ir veikts grozījums, un tagad jaunais panta teksts uzrakstīts šādi:

“(1) Priekšnodoklis par saņemtajām precēm vai pakalpojumiem, izņemot no citas dalībvalsts nodokļa maksātājiem vai trešo valstu vai trešo teritoriju nodokļa maksātājiem saņemtos pakalpojumus, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar šā likuma 19. panta pirmo daļu, no valsts budžetā maksājamās nodokļa summas atskaitāms tajā taksācijas periodā, kad saņemtas preces vai pakalpojumi un saņemts nodokļa rēķins vai atlīdzība

par preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu ir samaksāta pirms preču vai pakalpojumu saņemšanas, bet ne vēlāk kā nākamajā taksācijas periodā, kas seko šim taksācijas periodam, ja šajā likumā nav noteikts citādi.”

Ko tas nozīmē? Taksācijas periodi ir dažādi – kādam tas ir mēnesis, citam ceturksnis. Tas atkarīgs no apliekamo darījumu summas iepriekšējā vai pārskata gadā, kā arī to ietekmē citi faktori, par kuriem jālasa PVN likuma 115. pantā.

Tālāk ar piemēriem paskaidrošu, kā praksē pielietojama likuma frāze “bet ne vēlāk kā nākamajā taksācijas periodā, kas seko šim taksācijas periodam” tiem, kam periods ir mēnesis un kam ceturksnis. Piemērā tiks izmantots viens dokuments – čeks par kombaina remontmateriālu iegādi, čeka datums 2017. gada 5. jūnijs (2. ceturkšņa mēnesis). Kopējā summa 24,20 eiro, t.sk. PVN 4,20.

Taksācijas periods – mēnesis

1. piemērs. Čeks (jūnijs) iesniegts grāmatvedībā līdz PVN deklarācijas par jūniju nodošanai jūlijā (pēdējais datums, kad var nodot atskaiti par jūniju – 20. jūlijs). Atskaitē par jūniju var likt priekšnodokli 4,20 eiro.

2. piemērs. Čeks (jūnijs) iesniegts grāmatvedībā 4. augustā. PVN atskaitē par jūliju (pēdējais datums, kad var nodot atskaiti par jūliju – 20. augusts) var iekļaut jūnija čeka priekšnodokli 4,20 eiro, jo jūlijs ir nākamais taksācijas periods.

3. piemērs. Čeks (jūnijs) iesniegts grāmatvedībā 4. septembrī. Augusta PVN atskaitē (pēdējais datums, kad var nodot atskaiti par augustu – 20. septembris) nedrīkst iekļaut priekšnodokli no jūnija čeka, jo augusts nav nākamais taksācijas periods, bet gan aiznākamais. Šādā gadījumā ir jāveic jau nodoto PVN atskaišu – jūnija vai jūlija – precizēšana.

Taksācijas periods – ceturksnis

1. piemērs. Čeks (jūnijs) iesniegts grāmatvedībā līdz PVN deklarācijas par 2. ceturksni nodošanai jūlijā (pēdējais datums, kad var nodot atskaiti par 2. ceturksni – 20. jūlijs). 2. ceturkšņa atskaitē var likt priekšnodokli 4,20 eiro.

2. piemērs. Čeks (jūnijs) iesniegts grāmatvedībā 4. augustā. PVN atskaitē par 3. ceturksni (pēdējais datums, kad var nodot atskaiti par 3. ceturksni – 20. oktobris) var iekļaut jūnija čeka priekšnodokli 4,20 eiro, jo 3. ceturksnis ir nākamais taksācijas periods.

3. piemērs. Čeks (jūnijs) iesniegts grāmatvedībā 4. septembrī. PVN atskaitē par 3. ceturksni (pēdējais datums, kad var nodot atskaiti par 3. ceturksni – 20. oktobris) var iekļaut jūnija čeka priekšnodokli 4,20 eiro, jo 3. ceturksnis ir nākamais taksācijas periods.

4. piemērs. Čeks (jūnijs) iesniegts grāmatvedībā 3. novembrī. PVN atskaitē par 4. ceturksni (pēdējais datums, kad var nodot atskaiti par 4. ceturksni – 20. janvāris) nedrīkst iekļaut jūnija čeka priekšnodokli 4,20 eiro, jo 4. ceturksnis nav nākamais taksācijas periods, bet gan aiznākamais. Šādā gadījumā ir jāveic jau nodoto PVN atskaišu – 2. vai 3. ceturkšņa – precizēšana.

Ieteikums visiem gadījumiem

Gribu ieteikt būt piesardzīgiem, rīkojoties tā, kā iesaka jebkādi lektori, pat vislabākie, vai rakstu autori (tai skaitā arī es), jo ir svarīgi, lai viņi savu teikto spētu pamatot ar likumā rakstīto, ko ieteicams jums pašiem pārbaudīt. Tas, ka rīkosieties tā, kā kāds iesaka, nebūs attaisnojums VID pārbaudē, pat ja ieteikums mutiski vai vienkāršā e-pasta vēstulītē būs saņemts no VID darbinieka. VID skatīsies tikai to, vai ievērojat likumu un noteikumus.

Vienmēr ir derīgi sazināties ar VID (tālr. 67120000) un uzzināt arī viņu viedokli, bet vajag paprasīt pamatojumu likumā un to pierakstīt, lai pēc tam izlasītu paši. Sarežģītās situācijās visdrošāk ir rakstīt VID uzzīnu, lai sniedz norādījumu, kā rīkoties. Uzzīna ir vienīgais pamatojums pēc likumiem un noteikumiem, uz kura pamata varat rīkoties.

Anda SKADIŅA,
LLKC Grāmatvedības un
finanšu nodaļas grāmatvedības
konsultante
e-pasts: anda.skadina@llkc.lv
tālr. 63050226

“LAUKU LAPU” IESPĒJAMS ARĪ ABONĒT

Ja vēlaties “Lauku Lapa” saņemt mājās vai birojā, izdevumu iespējams abonēt tikai par piegādes cenu gan pasta nodaļās, gan “Latvijas Pasta” internetā mājaslapā: <https://abone.pasts.lv/lv/katalogs/>. Abonēšanas indekss – 1163.

BŪVNICĪBA

UZSĀKOT BŪVNICĪBU, NOPIETNI JĀGATAVOJAS

Atsākoties aktīvai būvdarbu sezonai, bieži vien būvdarbu vai remontdarbu gaitā rodas daudz dažādu jautājumu, kurus cenšamies risināt ar apkārtējo cilvēku palīdzību.

Tomēr ikdienā satiekam cilvēkus ar visdažādākajiem uzskatiem un vēl atšķirīgākām uzkrātajām zināšanām. Pat par visvienkāršākajiem būvniecības procesiem cilvēku uzskati atšķiras, un dažreiz pat ļoti kardināli. Lielākoties šīs tehniskās dabas problēmas rodas nepietiekošas būvniecības likumdošanas, tehnoloģisko procesu, būvfizikas pamatprincipu nepārzināšanas ietekmē. Uzsākot būvdarbus vai remontdarbus, vispirms būtu jāpievērš uzmanība šādiem pamatprincipiem.

Latvijas teritorijas klimatiskie faktori un to iedarbība

Vidējā gaisa temperatūra Latvijā ir +5,9 °C. Visaukstākie mēneši ir janvāris un februāris, tajos vidējā gaisa temperatūra ir -4,6 °C. Iestājoties gaisa temperatūrai no -2 °C līdz +2 °C, tiek novērota neizbēgama maksimālā kondensāta veidošanās ēku konstrukcijās un to daļās (apvērstie jumti, siltinātie pārsegumi, mansarda jumtu konstrukcijas u. c.), tāpēc ir jāpanāk kondensāta mitruma ventīlēšanas un izžūšanas tehniskais nodrošinājums. Apkurināmās telpās, kurām ir sarežģītas neviendabīgas daudzslāņu norobežojošās konstrukcijas, jāveic mitruma režīma aprēķina pārbaudes atbilstoši būvnormatīviem.

Vidējais nokrišņu daudzums gadā Latvijā ir 667 mm. Ar nokrišņiem visbagātākie mēneši ir jūlijs un augusts, un vismazāk nokrišņu ir februārī un martā. Gada vidējais gaisa relatīvais mitrums ir 81%. Pastiprināta uzmanība jāpievērš ne tikai koka konstrukciju un to elementu aizsardzībai pret mitrumu, bet arī tērauda un dzelzsbetona aizsardzībai. Biežāk sastopama ir koksnes trupēšana jeb bioloģiskā destrukcija pastiprināta mitruma ietekmē. Koksnes bioloģiskajai destrukcijai labvēlīgi apstākļi ir pozitīva vides temperatūra un koksnes mitrums virs 20%, tādēļ koka būvkonstrukciju izbūvē nepieciešams pielietot zāģmateriālus ar mitrumu līdz 18%, kas apstrādāti ar antiseptiķiem vai antipirēniem uz antiseptiķu bāzes,

kā arī nodrošināt to aizsardzību pret agresīvās vides iedarbību (tieši nokrišņi, mitruma migrācija konstrukcijās, ķīmiskā iedarbība).

Būvmateriālu un komplekso būvniecības sistēmu izvēle

Katram būvmateriālam vai būvizrādījumam piemīt savas fizikālās un mehāniskās īpašības, kas to raksturo (blīvums, tilpumsvars, ūdensuzsūce, siltumvadītspēja, gaiscaurlaidība, mehāniskā izturība, stiprība u. c.). Izvēloties būvmateriālus no plaši pieejamā sortimenta, galvenokārt ir jāsaprot, kādos ekspluatācijas apstākļos šis materiāls tiks iebūvēts (paaugstināta mitruma, temperatūras, mehāniskās iedarbības u. c.) un kādam mērķim (konstruktīvai noturībai, siltumizolācijas, mitrumizolācijas, skaņas izolācijas, apdares u. c.) tas kalpos. Tikai pēc šo kritēriju apzināšanas ir iespējams noteikt, ar kādām īpašībām jābūt apveltītam būvmateriālam. Piemēram, nesošajās konstrukcijās ir svarīgi, lai materiāls un no tā veidotais izstrādājums nodrošina atbilstošu nestspēju (liecē, spiedē, stiepē u. c.), ir ilgmūžīgs un tajā pašā laikā ekonomiski izdevīgs attiecīgajam konstrukcijas tipam.

Pirms pašu spēkiem izveidot kompleksu būvniecības sistēmu (grīdas, sienas, pārseguma, jumta konstrukcijas salikumu), ieteicams apskatīt un pielietot jau būvmateriālu ražotāja piedāvāto, kura ir projektēta atkarībā no iepriekš minētajiem faktoriem. Šāda tipa konstrukcijās nevajadzētu improvizēt, aizstājot komponentes ar analogiem vai līdzvērtīgiem materiāliem, kā arī adaptēt konstrukciju citiem darba apstākļiem, ja vien nav atbilstošu zināša-

nu un pieredzes konstrukciju izveidē. Piemēram, konstrukcijā aizstājot tvaika izolācijas membrānu ar līdzvērtīgu, bet, galīgi neievērtējot precīzas tās tehniskās īpašības, tas var novest pie kondensāta rašanās un konstrukcijas turpmākas neatbilstošas darbības.

Būvprojekts un tā sastāvs

Atbilstoši Latvijas likumdošanai jebkura paredzētā būvobjekta īstenošanas pamatā ir būvprojekts, kurā atbildīgais projektētājs sniedz tehniskos risinājumus konkrētai būvniecības iecerei. Neskatoties uz izveidotās dokumentācijas saskaņošanas procesu, potenciālie būvniecības ierosinātāji izvēlas izstrādāt būvprojektus tā saucamajā "minimālajā" sastāvā. Šāda tipa projekts bieži vien satur tikai pamatrisinājumus vai tikai aptuvenus norādījumus būves būvniecībai un materiālu izvēlei. Praksē ir bieži pierādījies, ka garants kvalitatīva būvobjekta vai remontdarbu norisei ir detalizēti un pārdomāti izstrādāti būvprojekti, protams, tas krietni sadārdzina projektēšanas izmaksas, bet viennozīmīgi nodrošina mazāk iespējamo nepilnību būvniecības gaitā un krietnu līdzekļu ekonomiju. ■

Kristaps STŪRIŠKA,
LLKC Inženiertehniskās
nodaļas būvinženieris
e-pasts:
kristaps.sturiska@llkc.lv
tālr. 28620953

EKONOMIKA

BRUTO SEGUMA APRĒĶINI LAUKSAIMNIECĪBĀ PAR 2016. GADU

Laikā, kad pastāv liela konkurence un nepastāvīga ekonomiskā situācija, svarīgi katram saimniekam pašam sekot līdzi savas saimnieciskās darbības finanšu radītājiem. Saimniekiem jācenšas saimniekot efektīvi – sasniegt vēlamos finanšu radītājus, izlietojot pēc iespējas mazāk resursu.

Viens no instrumentiem, kā lauksaimnieks var izvērtēt, cik efektīvi viņš strādā, ir savā saimniecībā audzēto kultūraugu un/vai dzīvnieku bruto segumu aprēķināšana.

Dati ir savstarpēji salīdzināmi

Bruto segumu aprēķinus kopš 1994. gada, sadarbojoties ar saimniecībām, ekspertiem un asociācijām, izstrādā Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC). Pasākuma mērķis ir palīdzēt lauku uzņēmējiem racionāli zēt un optimizēt savu ražošanu.

Bruto segums ir aprēķins, kurā no ieņēmumiem tiek atņemtas mainīgās izmaksas. Saimniecībā ieņēmumus veido par saražotās produkcijas realizāciju saņemtā atlīdzība, kā arī valsts un Eiropas Savienības atbalsta maksājumi. Mainīgās izmaksas ir tās izmaksas, kas ir tieši saistītas ar ražošanas procesu, – izmaksas mainās atkarībā no ražošanas apjoma. Piemēram, mainīgās izmaksas augkopībā ir izdevumi sēklai un mēslojumam, bet lopkopībā – izdevumi lopbarībai un veterinārajiem pakalpojumiem. Bruto segumi tiek sagatavoti uz 1 hektāru augkopības nozarē un uz 1 dzīvnieku – lopkopības nozarē, – lai tādā veidā dati būtu savā starpā salīdzināmi. Katrā bruto seguma aprēķinā ir izmantota optimāla ražošanas tehnoloģija, kas saskaņā ar nozares ekspertu viedokli ir pielietojama, lai iegūtu konkrēto ražības vai produktivitātes līmeni.

Aprēķinot bruto segumus, uzskatāmi var spriest par ražošanas tehnoloģijas efektivitāti. Jo lielāks ir saimniecības kopējais bruto segums, jo labāk tas nosedz pastāvīgās izmaksas un ļauj iegūt lielāku peļņu. Tāpēc saimniecības darbības efektivitātes rādītājs – peļņa – ir lielā mērā atkarīgs no pareizi izvēlēta ražošanas apjoma un ražošanas tehnoloģijas.

Foto: Māris Millers

Pirmo reizi sastādīti bruto segumi jaunzirgu izaudzēšanai

Aprēķini augkopībā un lopkopībā

Šobrīd LLKC ir sagatavoti bruto segumu aprēķini par 2016. gadu, kas savā starpā atšķiras pēc ražošanas intensitātes pakāpes un ražošanas specifikas. Augkopības nozarē sagatavoti bruto segumi sekojošās apakšnozarēs: graudaugu, eļļas augu,

Bruto segums ir aprēķins, kurā no ieņēmumiem tiek atņemtas mainīgās izmaksas

šķiedraugu un pākšaugu audzēšana; dārzeņu audzēšana; augļu un ogu audzēšana; zālāju audzēšana; lopbarības augu audzēšana; nektāraugu audzēšana. Jaunums ir tas, ka graudaugiem, rapšiem, zālājiem, lopbarības augiem un nektāraugiem sagatavoti bruto segumi, kuros izmantotas nevis tehnisko pakalpojumu vidējās tirgus cenas, bet gan tehnisko operāciju izmaksas, kādas var rasties, ja tehniskās operācijas tiek veiktas ar saimniecības resursiem, nevis pirkti tehniskie pa-

kalpojumi no citām personām (cenas aprēķinātas LLKC Inženiertehniskajā nodaļā). Dārzenkopībā pirmo reizi ir sastādīts bruto segums bioloģiski audzētiem ķiplokiem. Savukārt, pēc vairāku gadu pārtraukuma, bruto segums atkal aprēķināts siltumnīcā audzētiem salātiem.

Lopkopības nozarē sagatavoti bruto segumi deviņās apakšnozarēs – piena lopkopība, gaļas liellopu audzēšana, aitkopība, kazkopība, vistkopība, biškopība, cūkkopība, zirgkopība un truškopība. Pirmo reizi sastādīti bruto segumi jaunzirgiem un nobarojamiem jaunlopiem 16 mēnešu vecumā.

Vairākiem augkopības kultūraugiem un lopu grupām veikti vēl sīkāki aprēķini dažādām ražošanas tehnoloģijām. Piemēram, kartupeļiem bruto segumi sastādīti, gan audzējot sēklai, gan audzējot pārtikai.

Bez augkopības un lopkopības bruto segumiem šogad sagatavots bruto segums arī akvakultūrā – karpām, kā arī aprēķinātas dīķa ierīkošanas izmaksas.

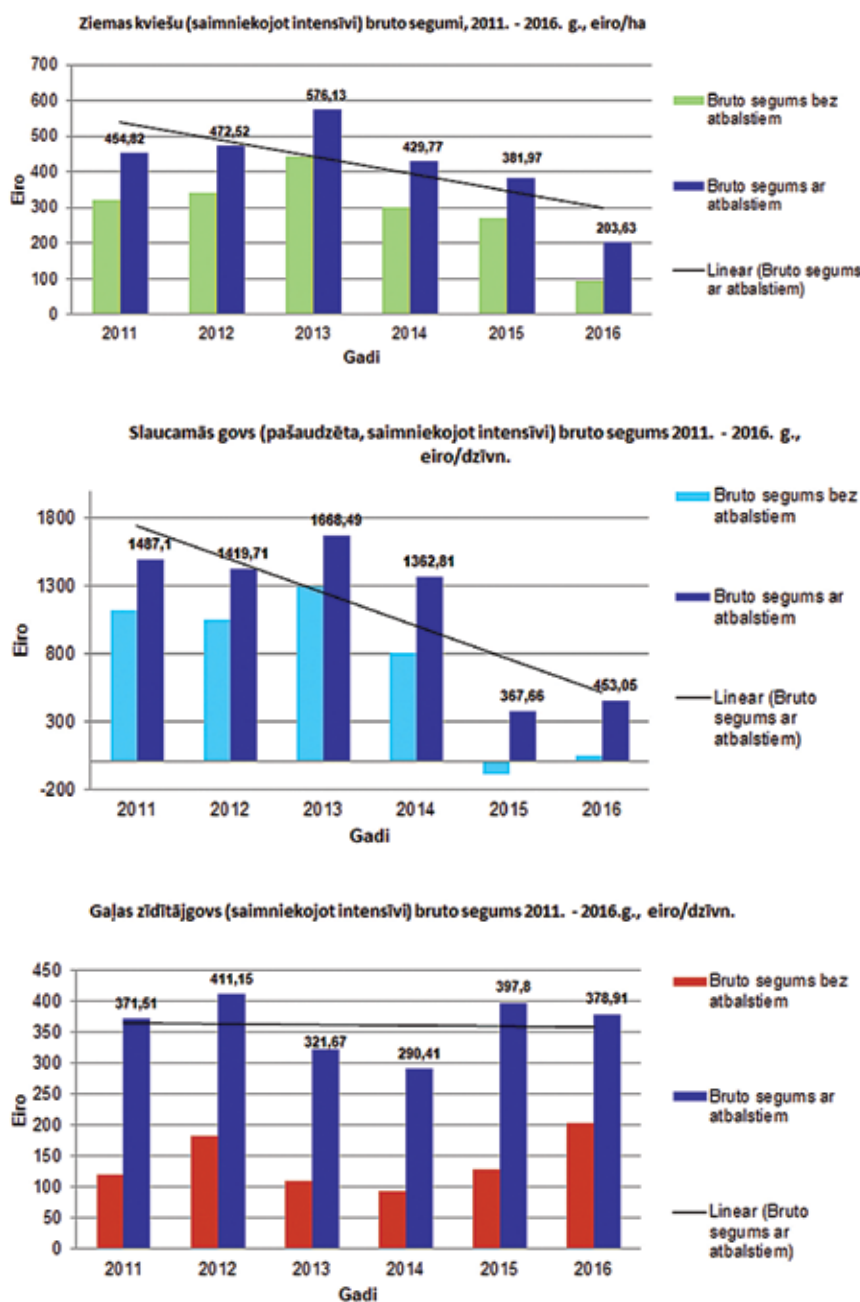
Pievienoti ekspertu ziņojumi

Tāpat kā iepriekšējos divos gados, arī šogad bruto segumiem klāt pievienoti ekspertu ziņojumi par situāciju attiecīgajā nozarē 2016. gadā.

► 7. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKCLV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

6. lpp.

Speciālisti ir īsi aprakstījuši aktualitātes augļkopībā, dārzenkopībā, graudkopībā, piena lopkopībā, gaļas liellopu audzēšanā, aitkopībā, cūkkopībā un biškopībā. Šie ziņojumi atklāj tendences nozarē, kā arī palīdz izprast cēloņus cenu un daudzumu svārstībām gan saražotajai produkcijai, gan izejvielām un pakalpojumiem. Tiek izskaidrota arī dažādu uzņēmējdarbības ārējo faktoru ietekme uz norisēm augkopības un lopkopības nozarēs.

Lai bruto segumus varētu izmantot konkrētas saimniecības vajadzībām, ir jāņem vērā tajā izmantotā ražošanas tehnoloģija un citi apstākļi. Un jāatceras, ka LLKC sastādītie bruto segumi

pamatojas uz ilggadīgu audzēšanas pieredzi, bet tos nevar uzskatīt par universāliem un kategoriskiem. Katrā konkrētajā gadījumā audzētājam jāveic nepieciešamās audzēšanas korekcijas. Tehnikas pakalpojumu izmaksu noteikšanai ir izmantots LLKC tehnisko pakalpojumu cenu apkopojums, kas veikts, pamatojoties uz novadu lauku attīstības speciālistu iesūtīto informāciju par 55 dažādu tehnisko pakalpojumu cenām visos Latvijas reģionos.

Rezultātu salīdzinājums par šiem gadiem

Salīdzinot bruto segumu rezultātus pēdējos sešos gados, redzams, ka ziemas kviešu un slaucamo govju

(ekstensīvi audzētu) bruto segumiem ir tendence samazināties. Ziemas kviešu bruto segums galvenokārt samazinās tādēļ, ka samazinās kviešu realizācijas cena (skatīt 1. attēlu). 2016. gada vasaras otra puse bija lietaina, tāpēc radās lieli izdevumi graudu kaltēšanai un tas ievērojami samazināja ziemas kviešu bruto segumu.

Slaucamās govys bruto segums sevišķi strauji samazinājās 2015. un 2016. gadā (skatīt 2. attēlu). To var skaidrot ar to, ka šajos gados pienam ievērojami samazinājās cena, 2016. gada jūlijā sasniedzot tikai 17,71 centus/kg. Izdzīvot varēja tikai tās piena lopkopības saimniecības, kas rēķināja pašizmaksas, samazināja ražošanas izmaksas un palielināja ražošanas apjomus.

Gaļas zīdītājgovju bruto segumam pēdējos trīs gados ir neliela tendence palielināties (skatīt 3. attēlu). Tas nozīmē, galvenokārt pateicoties nelielam teļu un zīdītājgovs cenas par vienu dzīvsvāra kilogramu palielinājumam.

Ja gaļas liellopu ganāmpulku vadītāji vēlas vairāk palielināt zīdītājgovju bruto segumu, ļoti jāpievērš uzmanība teļu saglabāšanas koeficientam, jo katrs neiegūtais teļš saimniecībai rada zaudējumus.

Iespēja novērtēt ieguvumus un zaudējumus

Īpaši svarīgi rēķināt bruto segumus ir jaunajiem saimniekiem vai esošiem saimniekiem, kuri domā par jaunas nozares izvēli. Pirms tam ar bruto segumu palīdzību var izvērtēt, kuru nozari attīstīt attiecīgajos apstākļos būtu visizdevīgāk, tādā veidā novērtējot iespējamos ieguvumus un zaudējumus.

LLKC izstrādātie bruto seguma aprēķini un nozares ekspertu ziņojumi šobrīd pieejami LLKC mājaslapā: www.llkc.lv, sadaļā „Noderīgi”. Lai atvieglotu bruto segumu sastādīšanu savām vajadzībām, izmantojiet LLKC izveidoto bruto segumu sagatavošanas interneta rīku, kas pieejams, ievadot interneta pārlūkā sekojošu adresi: http://laukutikls.lv/riki/gross_margins/.

Liene KALNIŅA,
LLKC ekonomikas
konsultante
e-pasts:
liene.kalnina@llkc.lv
tālr. 63050220, 26328248

DĀRZKOPĪBA

LATVIJĀ MĀK IZAUDZĒT ZEMENES

Viesojeties vienā no labākajām zemeņu audzēšanas saimniecībām Latvijā, gribas teikt kā tajā raidījumā: “Latvija var!” SIA “Lubeco” lauki atrodas Talsu novada Lubezerē. Saimniekots tiek kopš 2011. gada, saimniecībā audzē ne tikai zemenes nepilnos 6 ha, bet 2,5 ha platībā – arī krūmcidonijas. Izveidots pārstrādes cehs, kurā top dažādas sukādes un to produkti. Šoreiz vairāk par zemeņu audzēšanu.

Visa platība tiek laistīta, izmantojot pilienvēda laistīšanas sistēmu. Zemes tiek audzētas uz melnās polietilēna plēves. Šis materiāls ir izvēlēts vienkāršākas novākšanas dēļ pēc ražošanas cikla beigām. To pēc tam ir iespējams nodot pārstrādei. Platības katru gadu tiek pamazām mainītas un atjaunotas. Visi stādi tiek pasūtīti tikai Nīderlandē. Stādi ir ar spēcīgu sakņu sistēmu.

Nianse, par ko ne visi runā labprāt, ir stādu sakņu slimības, kas līdz ar šo stādu plašu ienākšanu Latvijas zemeņu audzētāju dārzos parādās arvien vairāk. Kāpēc tā notiek? Izskaidrojums ir samērā vienkāršs. Nīderlandē izmantojamo atļauto fungicīdu spektrs ir krietni plašāks, un stādi audzēšanas laikā tiek dāsnī apstrādāti ar fungicīdiem. Latvijā praktiski nav augsnē iestrādājamo fungicīdu, līdz ar to iestādīto zemeņu sakņu sistēma sastopas ar visu iespējamo augsnē patogēnu spektru. Tā rezultātā var veidoties salīdzinoši lieli stādu izkritumi, jo sevišķi vietās, kur ir mikroreljefa

ieplakas. Saimniecībā tiek meklēti risinājumi šai problēmai un ir atrasti. Stādot katram stādam tiek piebērta klāt sauja vermikomposta. Rezul-

Foto: Iveta Tomšone

Stādu saglabāšanās pēc izstādīšanas parāda būtiskas iestādātā vermikomposta priekšrocības

tāts acīmredzams, stādu izkritums tikai 2–3% apmērā, starpība ievērojama. Šogad pirmo gadu tiek pamēģināts arī sapropeļi, bet rezultāti būs vēlāk vērtējami. Tas līdzīgā veidā ir iestrādāts stādot. Ir izskaidrojums tik labiem rezultātiem. Vermikomposts ir ideāla barības bāze augsnē derīgajiem mikroorganismiem, kas savairojas tādos apmēros, ka lielā mērā spēj bloķēt patogēnos mikroorganismus. Ko Nīderlandē paveic ar fungicīdiem, to Latvijā ar vermikompostu.

Domāju, ka, ņemot vērā to, ka uz zemeņu stādu izkrišanu norāda ne tikai audzētāji, bet arī Dārzkopības institūta zinātnieki, šī pieredze ir vērtīga ņemama. Latvijā ir lieli sapropeļa krājumi, tādēļ arī tā izmantošana, sasniedzot pozitīvus rezultātus, būtu tālāk pētāma. Var vilkt zināmas paralēles arī ar sapropeļa izmantošanu. Tas ir bagāts ar organisko vielu, tāpēc ir ideāla barības bāze labvēlīgajiem mikroorganismiem.

Kopšanas un novākšanas platforma

Jau pagājušajā gadā “Lauku Lapā” tika stāstīts par novākšanas platformas izmantošanu šajā saimniecībā.

Kas tad tas īsti ir, – īstenoībā jau nekas pārdabisks.

Platforma tiek izmantota ne tikai zemeņu ogu novākšanai, bet arī kopšanas darbos. Apmeklējot saimniecību, redzē-

jām platformu ravēšanas darbos. Katrs cilvēks ravē vienu sleju (divas rindas) ar zemenēm. Nezālēm ir tendence iesēties blakus pie cera, tāpēc, lai tās netraucētu zemeņu augšanai un attīstībai, nezāles ir jāizravē. To dara divas reizes. Katram no ravētājiem ir iespēja padot signālu, ja nevar paspēt, un traktoram ir jāapstājas. Iecerēts platformu aprīkot ar signālpogām, tad katrs cilvēks varēs padot signālu bez balss izmantošanas. Ražas novākšanas laikā platformu ir plānots izmantot divās maiņās, tā nodrošinot maksimālu produktivitāti. Tas nozīmē, ka regulāri var novākt ap 6 ha zemeņu. ņemot vērā to, ka cilvēki, kuri strādā uz platformas, jau ir ar gadu ilgu pieredzi, tas nav nekas neizpildāms. Ja sākotnēji cilvēki nelabprāt gribēja strādāt uz platformas, tad tagad jau var gandrīz vai rīkot konkursu. Viens cilvēks uz platformas spēj aizstāt trīs parastos zemeņu lasītājus. Atšķirības ir lielas arī pēc nostrādātas maiņas, uz platformas strādājošajam mugurai nav ne vainas, kamēr otram sāpes mugurā ir ievērojamas.

Pilināšanas sistēma

Tā ir aprīkota ar reverso smilšu filtru. Tas ievērojami atvieglo darbu. Bez kārtīga filtra pilinātāji ļoti ātri aizsērē, un, ja šim procesam neseko līdz, pilināšanas kvalitāte strauji pazeminās. Smilšu filtrs ne tikai efektīvi attīra ūdeni no piemaisījumiem, bet, pārslēdzot ūdens plūsmu pretējā virzienā, filtrs spēj pats attīrīties no piemaisījumiem.

► 9. lpp.

Foto: Māris Narvils

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Foto: Iveta Tomsone

Novākšanas platforma kopšanas – ravēšanas darbos

◀ 8. lpp. Mēslošana

Mēslošanai pilnībā tiek izmantotas pašu sastādītās receptes, kas ir ļāvušas sasniegt labus rādītājus vidējai ražai ap 10 t/ha. Lai sasniegtu vēl vairāk, jāveic ļoti rūpīga mēslojumu analīze, un veicamās korekcijas ir ļoti jāpārdomā. Izmantoti tiek tikai pilnīgi šķīstošie minerālmēslojumi. Daļai platības ir veikta arī kaļķošana. Katrā ziņā tālākie risinājumi slēpjas augsnes un ūdens pH līmeņa un barības elementu savstarpējo attiecību sabalansēšanā.

Šķirnes

‘Sonata’ – neapšaubāms favorīts šī brīža zemeņu komercaudzētāju vidū. Šķirne ir salīdzinoši jauna, un nu jau var pilnībā teikt, ka tā aizstāj iepriekš plaši audzēto šķirni ‘Elsanta’. Dāņu selekcijas šķirne (‘Elsanta’x‘Polka’) *Plant Research International P.R.I.* šobrīd tiek audzēta no Francijas dienvidiem līdz Somijai un no Lielbritānijas līdz Ungārijai. Krustojums tika veikts 1990. gadā. No 1997. līdz 2003. gadam notika regulāri izmēģinājumi, kas uzrādīja stabilas priekšrocības attiecībā pret šķirni ‘Elsanta’. Šķirnei ‘Sonata’ ir labāka ogas forma un to novietojums zemeņu krūmā. Lielākā daļa ogu ir standarta formas. Zaļās kauslapas ir lielākas un dziļāk “sēž” ogā, tā to labāk pasargājot. Gaišāka ir sarkanā krāsa. Šobrīd patērētāji uzskata, ka zemeņu ogas ar tumšāku krāsu ir “vecas”. Priekšstats, protams, nav patiess, bet atstāj neap-

šaubāmu iespaidu uz pārdošanu. Krūmā ir vairāk ziedu, kas pilni ar putekšņiem, tā atvieglot apputeksnēšanos. Zemenes dod augstu ražu ar pirmklasīgu tirgus produkcijas iznākumu. Šķirne ir “atsaucīga” jaunām audzēšanas tehnoloģijām un augstam mēslojuma fonam. Sasniedzot augstu darba ražīgumu, aktuāla kļūst katra nianse. Labāka ogu novietojuma un liela standarta ogu īpatsvara dēļ šķirne ir ātrāk novācama. Šīs šķirnes ogas visas sezonas laikā ir saldākas un sulīgākas kā ‘Elsanta’. Izstādot uz lauka jūlija beigās – augusta sākumā, tā dod augstu ražu, lielas un labas formas ogas ar augstu tirgus produkcijas iznākumu jau nākamajā gadā. Agrinums līdzīgs kā ‘Elsanta’, taču labāka ziemciētība. Pavasarī mostas vēlu, bet uzrāda ļoti strauju lapojuma veidošanos. Laba izturība pret nelabvēlīgiem augšanas apstākļiem – sausumu un karstumu, pret pērkona lietusgāzēm, ogas neplaisā. Ogu lielums ražošanas beigās būtiski neatšķiras no pirmajiem vākumiem. Ļoti labus rezultātus uzrāda, arī audzējot segtās platībās. Šī šķirne ir mitruma prasīgāka un sevišķi prasa paaugstinātu kālija mēslojumu ražas novākšanas laikā. Uzrāda augstāku cukura (Brigsa) indeksu. Pret slimībām izturība ir līdzīga kā šķirnei ‘Elsanta’, bet pret miltrasu – labāka.

Vēl saimniecībā tiek audzēta šķirne ‘Rumba’, tikai otro gadu aug šķirnes ‘Malling centenary’, ‘Asia’ un ‘Malwina’. Daudzsoļošus rezultātus uzrāda tikai pēdējā.

Ražas un tirdzniecības uzskaitē

Man vienmēr simpatizējuši cilvēki, kuri iet līdzi laikam. Tāda uzskaites sistēma, kāda ir saimniekam Dzintaram Silgalim, diez vai vispār kādam vēl ir. Uzskaitē tiek izmantota mobilā aplikācija, ar kuras palīdzību *On-line* režīmā iespējams sekot visam procesam, sākot no ražas vākšanas līdz tirdzniecībai. Tas dod iespēju vienkāršot uzskaiti, jo datus ražas novākšanas laikā ievada darbu vadītājs, savukārt tirdzniecības vietās, kas ir Rīgā, informāciju par zemeņu pārdošanu ievada pārdevējs. Līdz ar to pats saimnieks no jebkuras vietas, neatkarīgi, kur atrodas, bez garām sarunām pa telefonu seko līdzi visam procesam, un līdzko rodas tāda vajadzība, var operatīvi iejaukties. Tā ietaupās ļoti liels laiks telefonu zvaniem, precīzi var korigēt cenas un veikt loģistikas pasākumus. Visi iesaistīti kopējā procesā, un līdz ar to arī atbildību par rezultātu iespējams noteikt precīzi, nepieciešamības gadījumā korigējot.

Problēmas

Arī bez tām neiztikt. Lai arī melnais agrotīkls tiek uzskatīts par ļoti labu mulčas materiālu tieši zemenēm, par ko esmu pārliecinājies ne tikai šajā, bet arī citās Latvijas zemeņu audzētāju saimniecībās, ir viena problēma, kurai pagaidām īsti nav risinājuma. Ko darīt ar šo materiālu, kad zemeņu ražošana pēc 3–4 gadiem beidzas. Izrādās, ka pārstrādei to īsti nepieņem, un arī atdalīt to no zemeņu sakņu kamoliem nav vienkāršs darbs. To izdarīt iespējams, tikai izmantojot vīriešu spēku, un arī tad tas ir ļoti smags darbs. Risinājumi, pārrunājot ar saimnieku Dzintaru, ir vairāki. Ja ir iespējams nogaidīt ar agrotīkla novākšanu, tad tā pavasarī jau ir krietni vienkāršāka, jo vecie zemeņu ceri atdalās labāk. Otra doma bija par iespējamu kompostēšanu, kas pilnībā palīdzētu sadalīt cerus, un tad melno agrotīklu atdalītu pilnībā. Šo variantu ieteicu saimniekam pamēģināt nelielā daudzumā. ■

Māris NARVILS,
LLKC Augkopības
nodaļas vecākais
speciālists dārzkopībā
e-pasts: maris.narvils@llkc.lv
tālrs. 29609943

VIETĒJĀS RĪCĪBAS GRUPAS

ROPAŽU GARKALNES PARTNERĪBA: IESKATIES, UZDROŠINIES UN ĪSTENO!

Biedrībā “Ropažu Garkalnes partnerība” jaunais plānošanas periods norit uzņēmējdarbības zīmē. Jaunie, potenciālie un mazie, jau strādājošie uzņēmēji aktīvi startējuši pirmajā projektu kārtā, un Ropažu Garkalnes partnerība ir apstiprinājusi deviņus dažādu nozaru uzņēmumu projektus.

Pirmajā projektu kārtā saņemti 37 projektu iesniegumi, kas ir ļoti daudz. Uzņēmējdarbības attīstībai saņemti 11 iesniegumi, savukārt sabiedrisko aktivitāšu un infrastruktūras attīstība paredzēta 26 projektos. Šobrīd izvērtēti un apstiprināti 24 projekti (9 uzņēmējdarbības) par vairāk nekā 460 000 eiro, no kuriem pilnībā īstenoti četri: viens uzņēmējdarbības un trīs iniciatīvu projekti.

Vēlētos izcelt projektu “Iejādes un paralimpiskās iejādes treniņu un sacensību laukuma aprīkojuma iegāde jāšanas sporta aktivitāšu dažādošanai un sporta pasākumu pieejamībai Ropažu novada iedzīvotājiem”, ko īstenojusi biedrība “Para Equestrian Support Fund”.

Iepriekšējais plānošanas periods iezīmējies kā nevalstisko organizāciju un iedzīvotāju iniciatīvu laiks, kad ļoti aktīvi dažādas iedzīvotāju grupas, apvienojoties biedrībās, īstenoja savas ieceres gan vides sakārtošanā un labiekārtošanā, gan iedzīvotāju aktivizēšanā.

nā, iegādājoties aprīkojumu brīvā laikā pavadīšanai – tautas tērpu un koku tērpu iegāde, klavieres, keramikas darbnīcas pilnveide, dažādi bērnu rotaļu un atpūtas laukumi un visbeidzot – treniņu zāles izveide Zaķumuižas ciemā, kas nu jau pulcina simtiem apmeklētāju.

No 2009.–2013. gadam Ropažu un Garkalnes novados īstenoti 66 Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projekti un 9 Eiropas Zivsaimniecības fonda (EZF) projekti. Par aktīvu piedalīšanos projektu konkursos un to īstenošanā slavējama biedrība “Rodenpois”, kas īstenoja vairākus Ropažu pilsdrupu sakopša-

BIEDRĪBA “ROPAŽU GARKALNES PARTNERĪBA”

- Teritorija: Ropažu un Garkalnes novadi.
- Dibināta: 2009. g. kā “Ropažu partnerība”, 2014. g., apvienojoties biedrībai “Ropažu partnerība” un Garkalnes novada VRG “Zaļā vārpa”, izveidota biedrība “Ropažu Garkalnes partnerība”.
- Administratīvā vadītāja: Eva Haberkorne-Vimba, tālr. 29210007, e-pasts: eva.haberkorne@gmail.com.
- Adrese: Stadiona iela 3, Ropaži, (Ūdens tornis), Ropažu novads, LV-2135.
- Darba laiks: no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 9–17 (iepriekš piesakoties pa tālruni).
- Mājaslapa: www.ropazigarkalne.lv.

nas, rekonstrukcijas un teritorijas labiekārtošanas projektus. **■**

Eva Haberkorne-Vimba,
biedrības “Ropažu Garkalnes partnerība”
administratīvā vadītāja

Īstenoti Ropažu pilsdrupu sakopšanas un teritorijas labiekārtošanas projekti

RRLAB VAR BŪT ARĪTAVA IESPĒJA

Rīgas rajona Lauku attīstības biedrība (RRLAB) darbojas ļoti skaistā, daudzveidīgā un tūristiem bagātā teritorijā. Šeit iespējas un idejas ir neierobežotas, – sākot ar atrakciju parkiem, skvēriem un beidzot ar dažādiem uzņēmumiem – ēdināšanas, medicīnas un tūrisma jomā.

Labs piemērs ir Krimuldas novada saimniecībā SIA “BB Solutions” īstenotais projekts “Bioloģiskās dārzenu un garšaugu pārstrādes un tirdzniecības attīstīšana”. Plānots iegādāties iekārtas dārzenu griešanai un sēklu

Jānis Jansons īstenojis projektu, lai pārstrādātu ķirbjus

eļļas spiešanai. Ideja radusies Jānim Jansonam, kurš savā ģimenē, audzinot piecus bērnus, nolēmis, ka ir svarīgi,

lai bērni augtu veselīgā vidē un uzturā lietotu veselīgu pārtiku.

► 11. lpp.

AIZKRAUKLĒ RADA VIDĪ, KURĀ PRIEKŠ DZĪVOT

Monta Pankule izveidojusi radošo darbnīcu "RADARA"

Lauchos iedzīvotāji ir radoši un nodarbojas ne vien ar tradicionālajām lauksaimniecības nozarēm, bet arī atrod veidus, kā nodarboties ar citādu uzņēmējdarbību lauku teritorijā. Par to liecina ar LEADER programmas atbalstu biedrības "Aizkraukles rajona partnerība" īstenotais projekts "Radošās darbnīcas izveidošana Skrīveros".

Projekta mērķis bija uzsākt un attīstīt uzņēmējdarbību, ražojot keramikas, sietspiedes izstrādājumus un organizējot amata prasmju nodarbības sabiedrībai, vienlaikus izveidojot atpazīstamu zīmolu Latvijā, kas asociētos ar Skrīveru novadu. Projekta īstenotāja Monta Pankule pēc studijām un darba Rīgā un ģimenes izveidošanas, kurā aug divi dēli, vēlējas atgriezties dzimtajā Skrī-

AIZKRAUKLES
RAJONA
PARTNERĪBA

veru pusē un darīt to, kas pašai patīk, uzsākot savu uzņēmējdarbību.

Monta jau iepriekš piedalījies gleznošanas nodarbībās – apgleznojusi flīzes, mācījusies keramikas amatniecības centrā "Rūme" Zasā pie Andas Svarānes un līdz pat šim brīdim turpina pilnveidoties keramikas jomā pie meistares Veldas Mizišas Pļaviņu mākslas skolas pieaugušo studijā. Apguvusi arī sietspiedes pamatus pie meistares Sabīnes Vekmanes darbnīcā "Luste". Pateicoties projektam, kura ietvaros izveidota radošā darbnīca "RADARA", Montai tagad ir iespēja praktizēt ikdienā, apdrukājot apģērbus, audumus un citus materiālus, kā arī veidot traukus, dizaina priekšmetus un apdrukājot keramikas flīzes, izmantojot sietspiedes tehnikas priekšrocības. Šobrīd Montas Pankules

darbi pieejami Rīgā salonā "Metruks", tirdzniecības centrā "Domina", kur ir pirmie lielie pasūtījumi, kā arī Valmierā galerijā "Laipa" un Valmiermuižas alus darītavā suvenīru stendā. Tapuši darbi arī "Positivus" festivālam.

Kopā šajā plānošanas periodā 1. kārtā uzņēmēji iesnieguši 44 projektus, no tiem tiek īstenoti 15, savukārt 2. kārtā iesniegti 38 uzņēmēju projekti. 2018. gadā būs pieejama projektu iesniegšanas kārtā atlikušajam finansējumam. Sabiedriskā labuma projekti 1. kārtā iesniegti 40, no tiem tiks īstenoti 21 projekti.

Lai aktivizētu teritorijas iedzīvotājus, biedrība rīko seminārus visā teritorijā, sniedz konsultācijas un meklē labāko risinājumu idejas īstenošanai dzīvē. **■**

Alda Paura, biedrības "Aizkraukles rajona partnerība" administratīvā vadītāja

◀ 10. lpp.

Par to, kādēļ izvēlēties attīstīt savu saimniecību, nevis turpināt ikdienas darba gaitas pilsētā, Jānis teic: "Ķirbis vienmēr ir bijis mīļš un, saprotot, ka pēc tā ir pieprasījums, radās ideja, kas dotu labumu ne vien sev, bet arī citiem."

Kopumā 1. kārtā biedrībai tika iesniegti 54 projekti, no kuriem 24 bija uzņēmējdarbības attīstībai. Lai gan daudzi no tiem bija interesanti, finansējuma trūkuma dēļ apstiprināti tika tikai 4 saistībā ar iecerēm lauksaimniecības jomā un 6 projekti nelauksaimniecisku darbību veikšanai.

Arī šajā gadā izsludinātajā projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā bija

vērojama diezgan liela vietējo iedzīvotāju aktivitāte, iesniedzot 71 projektu iesniegumu.

Iepriekšējā plānošanas periodā biedrība aktīvi iesaistījās projektu rakstīšanā un projektu īstenošanā, un bija viena no vietējām rīcības grupām, kuras projektu iesniedzējiem bija iespēja saņemt atbalstu arī no Eiropas Zivsaimniecības fonda. Aizvadītajā periodā atbalstīto projektu skaits bija 141, ar kopējo finansējumu 2 837 378,89 eiro.

Biedrība ne tikai pieņem projektu iesniegumus LEADER programmas ietvaros, bet arī aktīvi iesaistās, lai veicinātu savas teritorijas attīstību un atbilstību mūsdienu vajadzībām. Plānots, ka vēl šogad RRLAB izziņos arī

BIEDRĪBA „RĪGAS RAJONA LAUKU ATTĪSTĪBAS BIEDRĪBA”

- Teritorija: Siguldas, Mālpils, Inčukalna, Sējas un Krimuldas novadi.
- Dibināta: 2006.
- Biedru skaits: 25.
- Koordinatore: Inese Pikaļova, tālr. 26423616, 67970250.
- Administratīvais vadītājs: Verners Bērziņš, tālr. 28441636. Teritorijas aktivizētāja: Agnese Gauše, tālr. 26133492, e-pasts: agnese.gause@gmail.com.
- Adrese: Birzes iela 4, Allažu pagasts, Siguldas novads, LV-2154.
- E-pasts: rrlab@inbox.lv.
- Mājaslapa: www.rrlab.lv.

3. kārtu, lai varētu atbalstīt vēl lielāku jauno uzņēmēju skaitu. **■**

Agnese Gauše, teritorijas aktivizētāja

MEŽSAIMNIECĪBA

Agromežsaimniecība ir viens no zemes izmantošanas veidiem, kas pie mums nav īpaši populārs, bet citās Eiropas valstīs to plaši pielieto un pazīst kā *Agro Forestry*.

Kas ir agromežsaimniecība?

Agromežsaimniecība Latvijas likumdošanā nav definēta. Pēc būtības tas ir kopējs apzīmējums zemes lietojuma sistēmām, kurās daudzgadīgi kokaugi (koki, krūmi u. c.) tiek audzēti kopā ar zālaugiem (labību, lopbarību), telpiski sakārtoti secīgā maiņā.

ES regulās minēts: "Agromežsaimniecības sistēmu ierīkošana pieder pie pasākumiem, kas ir īpaši svarīgi, lai atjaunotu, saglabātu un uzlabotu no lauksaimniecības un mežsaimniecības atkarīgās ekosistēmas un lai veicinātu resursu efektīvu izmantošanu un atbalstītu pret klimata pārmaiņām noturīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības nozarē".

Veikti pētījumi un izmēģinājuma stādījumi

Mūsdienās Eiropas valstīs un arī Latvijā LVMI "Silava" ir veikti pētījumi un izmēģinājuma stādījumi. Agromežsaimniecība labāk piemērota zemēs ar aprūtinātu lauksaimniecību, piemēram, paaugstināts mirtuma režīms u. c.

Visuzskatāmākie un interesantākie objekti ir Skrīveros, kur projekta "Daudzfunkcionālu lapu koku un enerģētisko augu plantāciju ierīkošanas un apsaimniekošanas modeļi" ietvaros sarežģīti apsaimniekojamā lauksaimniecības

AGROMEŽSAIMNIECĪBA – VIENS NO ZEMES IZMANTOŠANAS VEIDIEM

cības zemē ierīkoti parauglaukumi izmēģinājumu – demonstrācijas objekti.

Stādījumi ierīkoti no 1997.–2003. gadam. Tagad uzskatāmi redzami rezultāti. Parauglaukumos stādītas dažādas lapu koku sugas – kļava, liepa, saldais ķirsis, hibrīdapse, hibrīdalksnis u. c., kā arī kokaugu (dažādas kārķu sugas, apses, papeles u. c.) stādījumi ar energokultūru (lupīna, galega, niedru auzene, miežabrālis) pasēju, izmēģināti dažādi mēslošanas līdzekļi.

Viens no daudzfunkcionālās kokaugu plantācijas piemēriem ir ātraudzīgo apšu stādījumi joslās ar zālaugiem. Pirmajos kokaugu stādījuma vai agromežsaimnieciskās sistēmas izmantošanas gados var sekmīgi kombinēt kokaugu un daudzgadīgo zālaugu audzēšanu vienā platībā, ievācot pilnvērtīgu zālaugu sēklu ražu, optimizējot un paātrināti atgūstot ierīkošanas izmaksas. Šādos stādījumos ienākumi prognozējami 1.–5. gadā un 15. gadā.

Ienākumus var gūt uzreiz

No saimnieciskā viedokļa agromežsaimniecības sistēmu ierīkošana retos

kokaugu stādījumos, kas pēc iestādīto koku skaita līdzinās plantāciju mežiem noteiktai minimālai koku skaita robežai uz ha, ļauj īpašniekiem gūt ienākumus no platības jau tūlīt pēc kokaugu stādījuma ierīkošanas, negaidot, kamēr koki pieaugs pietiekami, lai to nozāģēšana būtu ekonomiski pamatota.

Jāņem vērā, ka saskaņā ar Lauksaimniecības un lauku attīstības likumu kokaugu stādījumu maksimālais audzēšanas cikla ilgums ir līdz 15 gadiem, pēc kura kultūru atjauno vai turpina zemi izmantot citu lauksaimniecības kultūru audzēšanai.

Ja vēlas kokaugu stādījumu audzēt ilgāk un koku skaits ir atbilstošs, to var noformēt kā plantāciju mežu.

Interesenti par multifunkcionālo koksnes plantāciju ierīkošanu var sazināties ar LVMI "Silava" projekta vadītāju Dr. Dagniju Lazdiņu.

SAMAZINA ADMINISTRATĪVO SLOGU

Ministru kabinetā atbalstīti Zemkopības ministrijas sagatavotie grozījumi 2013. gada 5. marta MK noteikumos Nr. 118 "Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi ierīko mežā, kā arī izsniedz atļauju tās ierīkošanai".

Noteikumi nosaka kārtību, kādā lauksaimniecībā izmantojamā zemē ierīko mežu, kā arī izsniedz atļauju tā

ierīkošanai. Izmaiņas noteikumos sagatavotas, lai samazinātu administratīvo slogu zemes īpašniekiem, kas vēlas ierīkot mežā lauksaimniecības zemi. Lai zemniekiem samazinātu izmaksas par atmežošanas procesu, izmaiņas noteikumos paredz, ka turpmāk vietējās pašvaldības nepieprasīs iesniegt atmežojamās meža zemes izvietojuma plānu, ko izgatavojis mērnieks, ja lauksaimniecības zemes ierīkošana plānota

kā plantāciju mežs vai atmežošanai paredzētā platība tiek kompensēta ar ieaudzēta meža platību. Šajos gadījumos ar atmežošanu izraisīto negatīvo seku kompensācijas aprēķināšanai zemes īpašniekam būs jāiesniedz tikai atmežojamās meža zemes skice.

Plašāka informācija par grozījumiem pieejama Ministru kabineta mājaslapā vai www.likumi.lv.

ZM informācija

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, [laukutikls@llkc.lv](http://laukutikls.lv)

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

LOPKOPĪBA

IEVĒROJIET KLUSUMU UN MIERU GOVJU DZEMDĪBU LAIKĀ!

Tiekoties ar govju turētājiem, ik pa laikam uzvirmo diskusijas par govju atnešanos un apstākļiem, kādi jānodrošina govīm grūsnības beigu posmā – 10 līdz 15 dienas pirms gaidāmajām dzemdībām. Latvijā līdz šim šie aspekti maz pētīti, taču ārzemju ekspertu viedoklis šajā jautājumā ir sen noteikts.

Govīm pirmsdzemdību periodā nepieciešams miers un apstākļi bez stresa. Daudzu Latvijas saimnieku un saimnieču argumenti, ka, tuvojoties dzemdībām, govīs ik pa pāris stundām jāpārbauda, ir nevietā. Kāpēc tā, ka gadiem uzkrātā pieredze ir jāmaina?

Vispirms jāņem vērā govs fizioloģija. Pēdējo grūsnības dienu laikā govīs biežāk mēdz gulēt. Paraleli notiek hormonālas izmaiņas grūsnās govīs organismā. Pakāpeniski asinīs sāk palielināties prostoglandīnu līmenis, savukārt progesterona līmenis sāk samazināties, olnīcās sāk šķīst dzeltenais ķermenis – pietūkst ārējie dzimumorgāni, pamazām sāk atslābt saites gūžu rajonā. Lai process notiktu pilnvērtīgi, govīm ir vajadzīgs miers un apstākļi bez stresa, taču, ik pa laikam apmeklējot grūsnos dzīvniekus, to miers tiek traucēts, tie pieceļas biežāk, nekā fizioloģiski tas ir nepieciešams. Katrs saimnieka apmeklējums dzīvniekam rada īslaicīgu stresa situāciju, kā rezultātā asinīs izdalās stresa hormoni – adrenalīns un kortizols, kas neļauj pietiekamā daudzumā izdalīties hormoniem, kas sekmētu luteolīzi jeb dzeltenā ķermeņa noārdīšanos olnīcās, kā rezultātā tiek kavēta dzemdes kakla atvēršanās, nereti mainās nervu impulsi, kuriem jāstimulē dzemdes kontrakcijas. Dzemdes atvēršanās ieilgst, kas nereti ir par cēloni bakteriālu infekciju iekļūšanai dzemdē. Nereti

Foto: Dainis Arbidāns

izpaliek dzemdes kontrakcijas. Šos apstākļus pastiprina vielmaiņas slimības, īpaši ketoze govīm, kuras cietstāves periodā ir aptaukojušās.

Stresu veicinoši apstākļi dzemdību tuvošanās brīdī ir sarunāšanās, gaismas ieslēgšana, izslēgšana, trokšņi, dzīvnieku vērošana. Šie un vēl citi faktori būtiski var kaitēt normālam dabiskam dzemdību procesam.

Dzemdību vieglumu ietekmē arī vaislinieka izvēle. Piemēram, Holandē pētnieki ir noskaidrojuši, ka neatbilstoša vaislinieka izvēle rada aprēķinātas dzemdības 7% pirmcipienēm un 4% vecāku laktāciju govīm.

Dzemdību process biežāk noritēs sekmīgi, ja dzīvnieki nebūs ļoti vāji vai pārbaroti, tiem būs nodrošināta nepieciešamā turēšana, tie būs atbilstoši ēdināti cietstāves periodā, tiem būs pietiekami liela platība dzemdību vietā (vismaz 8–10 m²) vienai grūsnai govij. Ieteicams dzīvniekus uz dzemdību vietu nodalīt savlaicīgi – vismaz 3 nedēļas pirms gaidāmajām dzemdībām.

Grūsnības otrajā pusē nav ieteicama dzīvnieku transportēšana.

Saimniekam būtu jāatceras, ka grūsnības beigu posmā grūsnie dzīvnieki ir jutīgāki nekā parasti, vismazāk aizsargāti, tiem nepieciešams miers un klusums, komforts, lai normāli noritētu dzemdību process.

Kvalitatīva dzemdību palīdzība būtu jāsniedz šādās situācijās:

- Pēc augļu ūdeņu noplūšanas, ja pagājis vairāk laika par 3 stundām govim, telēm pēc 4–6 stundām;
- Ja telš dzimst pakalguļā;
- Ja ir nepieciešama kāda locekļa prepozīcija;
- Ja ir nepareiza stāvotne.

Jo vairāk govīs spēš atnesties bez dzemdību palīdzības, jo labāki ražošanas rādītāji būs pēcnācējiem. **■**

Dainis ARBIDĀNS,

LLKC Lopkopības nodaļas konsultants-eksperts

veterinārmedicinā

e-pasts: dainis.arbidans@llkc.lv

tālr. 63050220, 28655398

FERMU DIENA "CEĻMALĀS" PĀRCELTA UZ 24. AUGUSTU

Iepriekšējos divos "Lauku Lapa" numuros publicējam Zālējāņu projekta fermu dienu kalendāru.

Notikušas izmaiņas fermu dienas

norises datumā zemnieku saimniecībā "Ceļmalas" Burtnieku novada Ēveles pagastā. Pasākums no 21. septembra pārcelts uz 24. augustu.

Izmēģinājuma tēma: "Simentāles

šķirnes zīdītājgovju ganāmpulka kvalitātes analīze".

Informāciju par pieteikšanos konkurētājām fermu dienām varēsiet atrast LLKC mājaslapā www.llkc.lv. **■**

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZNĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2017. GADA AUGUSTĀ

Termins, kura laikā var iesniegt pieteikumu,
iesniegumu vai atskaiti.
Iesniegumu un atskaitu apkopošanas datums
vai iesniegšanas beigu datums.

Terminš		Jūlijs												Augusts												Septembris				
		5	9	10	14	15	17	19	20	24	25	27	31	1	4	5	9	10	14	15	16	20	21	23	25	30	31	1	15	20
Valsts atbalsts	Atbalsts kvalitatīvas sēklas sagatavošanai un izmantošanai																													
	Fitosanitāro pasākumu kompensācijas																													
	Kompensācijas dzīvnieku infekcijas slimību gadījumos																													
	Atbalsts ciltsdarba pasākumiem netradicionālajās nozarēs																													
Lauku attīstības programmas pasākumi	Riska pārvaldība																													
	Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē																													
Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda atbalsta pasākumi	Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā																													
	Tirdzniecības pasākumi																													
	Zvejas flotes modernizācija																													
	PVN mēneša (ceturkšņa) deklarācija un maksāšanas termiņš																													
Grāmatvedība un nodokļi	Mikrouzņēmumu nodokļa pārskats																													
	Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas																													
	Dabas resursu nodoklis																													
	Nekustamā īpašuma nodoklis																													
	Darījumu kvītis																													
	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis																													
	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis																													

LAD INFORMĀCIJA

LAUKSAIMNIEKI! SVARĪGI DATUMI ŠAJĀ VASARĀ

Vasara un rudens ir būtisks periods, kad lauksaimniekiem jāievēro vairāki nozīmīgi datumi, lai saņemtu atbalsta maksājumus.

Līdz 25. jūnijam laukiem bija jābūt apsētiem vai apstādītiem ar vienotajā platību maksājuma pieteikumā norādīto kultūru, nodrošinot kultūraugu bieztību vismaz 60% apmērā no laukā augošajiem augiem. Līdz 31. augustam LAD jāspēj konstatēt audzētais kultūraugs vai tā atliekas uz lauka.

Līdz 15. augustam ir jābūt nogatītiem vai nopļautiem un novākti zālājiem, kas nav ES nozīmes zālāju biotopi un kas nav zālāji, ko izmanto biškopībā nektāra vākšanai vai ārstniecības augu vākšanai.

Līdz 15. septembrim ir jābūt nogatītiem vai nopļautiem un novākti zālājiem, kas ir ES nozīmes zālāju biotopi vai tie zālāji, ko izmanto biškopībā nektāra vākšanai vai ārstniecības augu vākšanai.

15. septembris ir arī termiņš, kad papuvēm jābūt mehāniski apstrādātām; rindstarpām, kuru platums pārsniedz vienu metru, jābūt izpļautām vai mehāniski apstrādātām, nokaltušie ilggadīgo stādījumu koki vai krūmi jāaizvāc.

Līdz 15. septembrim jā saglabā platības ar stiebrzāļu pasēju, kas bija sēta zem vasarājiem.

Līdz 1. oktobrim jābūt nokultiem zālājiem, kas izmantojami sēklaudzēšanai.

Šajā gadā kā ekoloģiski nozīmīga platība zaļināšanas prasību ievērošanai tiek uzskatītas arī starpkultūras, bet tām jābūt iesētām līdz 1. septembrim un uz lauka jābūt vismaz līdz 31. oktobrim.

Plašāk par svarīgiem datumiem var lasīt LAD mājaslapā materiālā "Svarīgi datumi un izmaiņas platību maksājumu saņemšanai 2017. gadā".

UZŅĒMĒJDARBĪBA

DZINTARS PŪPOLIŅŠ: IESPĒJAMS IR VISS. TIKAI JĀDARA

Kokapstrādes inženieris Dzintars Pūpoliņš dzīvo Ziru pagasta "Mazkalējos", bet viņa galdniecības uzņēmumam dots "Kokkalēju" vārds. Aizvadītajā gadā apgrozījums bija 50 000 eiro. Šeit ražotie gatavie koka izstrādājumi nonāk ne tikai vietējā tirgū, bet arī tiek eksportēti. Uzņēmuma darbinieki gan izgatavo jaunus priekšmetus, gan restaurē vecos.

Pūpoliņiem pieder dzimtas māja, kurā dzīvo vairākas paaudzes. Arī Dzintara vecvectēvs Jēkabs bijis galdnieks, bet viņu zirenies nav saticis. Jēkaba mazdēls Vilnis savos 67 gados aizvien saimnieko "Mazkalējos", viņam pieder 40 hektāri zemes, ir desmit govju.

Profesijas izvēle – ģimenes ieteikums

Uzņēmējs stāsta, ka praktiski visas sētā redzamās ēkas uzbūvētas pašu spēkiem – lai varētu strādāt un attīstīties. Dzintars jau kopš bērnības pierada pie darba, bet, runājot par profesijas izvēli, viņš bilst, ka tas bija arī ģimenes ieteikums.

Pēc augstskolas beigšanas jaunais speciālists strādāja Ventspils uzņēmumā "Canti", pēc tam – "Laimdotās" Kuldīgā, bet 2013. gadā Pūpoliņš lēma par labu savam biznesam.

Vadot kolektīvu, jābūt taisnīgam pret sevi, darbiniekiem un klientiem

"Protams, paša pelnītā nauda savā uzņēmumā nāk grūtāk nekā tad, ja strādā kāda cita pakļautībā, bet pozitīvais ir tas, ka vari plānot savu laiku un organizēt darbu tā, lai pats būtu noteicējs par visu, kas notiek uzņēmumā. Gan "Canti", gan "Laimdotās" manā pakļautībā bija ap 50 cilvēku. Tagad man ir trīs darbinieki. Esmu sapratis, ka, vadot kolektīvu, jābūt taisnīgam pret sevi, darbiniekiem un klientiem."

Ceturtais gads, strādājot sev

Dibinot savu uzņēmumu, atceras Dzintars, bijušas trīs negulētas nakts, kuru laikā tapis projekts, kas iesniegts Lauku atbalsta dienestā, lai saņemtu līdzekļus kokapstrādes iekārtu iegādei. "Šis ir jau ceturtais gads, kopš strādāju sev, un tas man patīk. Mani galdnieki domā, ko viņi darīs nākamajā dienā, bet man jāzina, kas būs pēc mēneša. Esmu atbildīgs par to, lai uzņēmumā visu laiku notiktu darbība, bet ar to mums problēmu nav. Pagājušajā gadā viens no lielākajiem objektiem bija kioska atjaunošana pie Kuldīgas rumbas, Tērvetē uzstādījām trīs ruku mājiņas. Šopavasār Brīvdabas muzejam Rīgā piegādājām senatnīgā stilā veidotus plauktus. Mums bieži uztic restaurācijas darbus. Viens no šādiem objektiem būs Stāmerienes pilī, kur atjaunosim logus un durvis. Strādājam arī eksporta virzienā, sūtot uz Somiju beņķišus, kas pēc tam tiek piedāvāti interneta veikalā. Jūs man jautājat, kā atrodu kontaktus, – jāatzīst, ka daudzas lietas notiek, pateicoties tam, ka pazīstu dažādus cilvēkus. Ja ar viņiem var labi saprasties, pasūtījumu netrūkst."

► 16. lpp.

◀ 15. lpp.

Sadarbība ar citiem uzņēmumiem

“Kokkalēji” sadarbojas ar Ventspils uzņēmumiem “Pilsbūve” un “Samrode”. Dzintars stāsta, ka viņa uzņēmumā izgatavo durvis, logus, kāpnes, mēbeles – visbiežāk virtuves iekārtas. Darbam neieciešamos žāvētos materiālus uzņēmējs lielākoties iegādājas Kuldīgā. “Strādājot man ir svarīgs ģimenes atbalsts. To saņemu no tēva Viļņa un mātes Maigas, sievas Daces. Savējie palīdz gan morāli, gan tīri praktiski, ja, piemēram, naudas plūsma uzņēmumā kādu brīdi nav tik liela, kā vajadzētu būt. Pastāvīgi ar darbu “Kokkalējus” nodrošina firmas, ar kurām sadarbojamies regulāri, pateicoties tām, ir pastāvīga līdzekļu aprīte, tādēļ privātajiem klientiem reizēm ir jāgaida, jo mums svarīgākais ir nepazaudēt tirgu. Būdam uzņēmuma īpašnieks, es tik un tā labprāt piedalos ražošanas procesā un bieži esmu sastopams darbnīcā, jo veciem jāredz, ka arī es strādāju kopā ar viņiem.”

Dzintars Pūpoliņš – galdniecības uzņēmuma “Kokkalēji” īpašnieks

Labus galdniekus grūti atrast

Labus galdniekus, atzīst Dzintars, esot grūti atrast. Diviem no viņiem uzņēmējs ir iemācījis strādāt, arī trešais jauniešs praktiskās darba iemaņas apgūst galdniecības uzņēmumā. Zirenīeks labprāt sadarbojas ar praktiskantiem. “Jā, šie jaunieši vēl tikai mācās, bet, ja mēs neatbalstīsim jaunos un rēķināsim tikai to, kas ir izdevīgi, kā nākotnē tiks pie labiem darbiniekiem? Divi bijušie praktikanti tagad stādā pie manis, tātad atdeve ir. Mūsu uzņēmumam pasūtījumu netrūkst, tādēļ, ja būtu vairāk darbinieku, ražošanas apjomus varētu palielināt. Pagājušajā gadā apgrozījums bija 50 000 eiro, bet man nav pašmērķa sasniegt kādu konkrētu ciparu. Visu naudu tik un tā nenopelnīsi, turklāt, strauji kāpinot apgrozījumu, būtu vajadzīgs arī papildu vadošais darbinieks. Protams, ka, vadot uzņēmumu, visu laiku ir neliels stress, bet esmu pie tā pieradis, neuztveru to kā problēmu. Skatoties filozofiski, visa dzīve ir viens vienīgs stress, katra diena ir izaicinājums, kā atrisināt vienu vai otru problēmu.”

Latvijā ir, ko darīt

Dzintaram nepatīk cilvēki, kuri melo un ir neizdarīgi. Viņš aktīvi piedalās iedzīvotāju sapulcēs, ir būs arī novada pašvaldībā, secinot, ka visi darbinieki nav pretimnākoši un ieinteresēti uzņēmējam svarīgu jautājumu risināšanā. Par prombraukšanu uz citām valstīm zirenīeks nav domājis, jo Latvijā viņam ir, ko darīt. Te ir tēva mājas, savs uzņēmums, ģimene, kurā ir trīs bērni: Mārtiņš (desmit gadu), Kristaps un Marta (seši gadi).

“Ārpus darba man ir divas aizraušanas. Pirmā saistīta ar dejošanu Vārvē pagasta deju kolektīvā “Vāruve”, apmeklējām to abi ar Daci. Mēģinājumus var labi atslēgties no ikdienas un izkustēties, patīk arī uzstāties. Darbojos arī Zemessardzē. Tajā iesaistījos kopā ar tēvu, kad man bija 12 gadi. Lai kā mums dažkārt patīk sūdzēties par valsti, bet tieši šī valsts man ir devusi izglītību, tātad man kaut kas ir jādod pretī. Jā, manī ir patriotisms, tādēļ arī esmu Zemessardzē. Ja tagad rastos

vajadzība aizstāvēt Latviju, es to darītu. Reizēm cilvēki saka, ka gribētu to, gribētu šo, bet – piecelies no datora, ej un dari, lai tev būtu. Mēs savu māju un saimniecību, piemēram, atjaunojām vakaros un brīvdienās. Tātad viss ir iespējams, tikai jādara!”

Materiāls tapis sadarbībā ar LLKC
Ventspils nodaļas uzņēmējdarbības
konsultanti **Gitu Stūri**

Lauku Lapa

Izdots SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” Apgādā

Adrese: Rīgas iela 34, Ozolnieki,
Ozolnieku pagasts, Ozolnieku novads,
LV-3018
Tālrunis: 63050220

Apgāda vadītāja Iveta Tomsone
“Lauku Lapa” redaktore Dace Millere

Reģistrācijas Nr. 000740319
Iespiests “UnitedPress Tipogrāfija”

“Lauku Lapa” var abonēt Latvijas
Pastā, abonēšanas indekss 1163.
Cītējot un/vai pārpublicējot izdevu-
ma “Lauku Lapa” rakstus, atsauce
obligāta. Pārpublicēšanai jāsaņem
Apgāda rakstiska atļauja.